

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 57/04

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. marca 2004 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. Š., PhD., B., zastúpeného advokátkou JUDr. D. M., Advokátska kancelária, B., vo veci porušenia jeho základných práv podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom kandidátov na funkciu prezidenta Slovenskej republiky 1. E. K., ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky, 2. Ľ. R., predsedu Bratislavského samosprávneho kraja, 3. F. M., poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, ako aj 4. Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. Š., PhD., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1.1 Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. marca 2004 faxom, 3. marca 2004 poštovou prepravou doručená a 8. marca 2004 doplnená sťažnosť Ing. J. Š., PhD., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. D. M., Advokátska kancelária, B., ktorú podal ako kandidát na funkciu prezidenta Slovenskej republiky vo voľbách v roku 2004, ktorým sa stal na základe rozhodnutia predsedu Národnej rady Slovenskej republiky z 2. februára 2004 č. 565-169/2004, a ktorú označil

ako sťažnosť „podľa čl. 127 a čl. 129 ods. 2 Ústavy SR a § 49 n. zákona č. 38/1993 Z. z. proti porušovaniu práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy SR“.

1.2 Ako „porušovateľov“ tohto základného práva podľa označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) označil 1. E. K., ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky, 2. L. R., predsedu Bratislavského samosprávneho kraja, 3. F. M., poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, všetkých ako kandidátov na funkciu prezidenta Slovenskej republiky (ďalej aj „kandidáti na funkciu prezidenta“) a 4. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

1.3 Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Ústavné právo Ing. J. Š. ,PhD., na prístup k volenej a verejnej funkcii prezidenta Slovenskej republiky vo voľbách v roku 2004 za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy SR bolo porušené.“

1.4 Zároveň navrhol vydať toto predbežné opatrenie:

„Ústavný súd SR zakazuje E. K., L. R. a F. M. pokračovať v kampani na funkciu prezidenta SR až do 19. 03. 2004.“

Ústavný súd ukladá E. K., L. R. a F. M. okamžite odstrániť veľkoplošné nosiče, plagáty, reklamu a inzerciu ich kampaň podporujúcu a to až do 19. 03. 2004.“

2. Z obsahu sťažnosti, doplnenia a príloh, ktoré boli k tejto sťažnosti priložené, vyplýva, že sťažovateľ sa „domáha, aby Ústavný súd vyslovil nezákonnosť postupu prezidentských kandidátov – menovite pánov E. K., L. R. a F. M. – a ďalších osôb, ktorých okruh je uvedený v § 15 ods. 1 zákona č. 46/1999 Z. z. o spôsobe voľby prezidenta Slovenskej republiky, o ľudovom hlasovaní o jeho odvolaní a o doplnení niektorých ďalších zákonov, ktoré podporujú voľbu vyššie uvedeného kandidáta, tým, že započali s kampaňou v dobe, v ktorej to vyššie citovaný zákon v § 15 ods. 2 výslovne zakazuje.

Zároveň sa domáha vydania predbežného opatrenia, ktorým Ústavný súd zakáže vyššie uvedeným osobám pokračovať v kampani do doby než to povoľuje zákon a súčasne im uloží, aby odstránili inzerciu, reklamu, veľkoplošné nosiče, plagáty ich kampaň podporujúce“.

Sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti uviedol: «Podľa čl. 101 ods. 9 a čl. 129 ods. 2 Ústavy SR o zákonnosti volieb prezidenta rozhoduje Ústavný súd. Podľa čl. 130 ods. 2 Ústavy zákon ustanoví kto má právo podať návrh na začatie konania podľa čl. 129. Druhá hlava zákona č. 38/1993 Z. z. však nemá osobitné ustanovenie o konaní vo veci ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta. Sme toho názoru, že ako riadny kandidát na funkciu prezidenta SR sťažovateľ je oprávnený k podaniu tohto návrhu v súlade s § 18 ods. 2 vyššie citovaného zákona, pretože namieta porušenie svojich práv ako kandidáta na funkciu prezidenta Slovenskej republiky.

Svojím návrhom namietame nezákonnosť postupu v návrhu uvedených osôb už v príprave volieb, t. j. volieb v širšom zmysle.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 46/1999 Z. z. kampaň pred voľbou môže začať najskôr 15 dní pred začiatkom voľby prezidenta. Odsek 2 tohto ustanovenia skoršie začatie kampane výslovne zakazuje. Je pritom nepochybné, že takéto skoršie nezákonné začatie kampane jedným z kandidátov alebo osobami jeho kandidatúru podporujúcimi vid' § 15 ods. 1 veta druhá citovaného zákona je významne spôsobilé ovplyvniť výsledok prezidentských volieb v neprospech kandidáta, ktorý predmetnú lehotu dodrží.

Týmto zákonom zakázaným spôsobom vedenie kampane zároveň dochádza k porušovaniu Ústavou chránenej súťaže politických síl a zákonnosti volieb.

Súčasne je porušované základné právo sťažovateľa uvedené v čl. 30 ods. 4 Ústavy SR – Druhá hlava – Základné práva a slobody, ktoré stanovuje, že občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám, keď dodržiavanie zákona jedným z kandidátov je pre neho na „ujmu“ z pohľadu možného nezákonného ovplyvňovania výsledkov volieb nezákonným postupom iného kandidáta. To všetko za predpokladu, že by sa kandidát proti takémuto nezákonnému vedeniu kampane nemohol účinne brániť vyššie uvedeným návrhom na začatie konania pred Ústavným súdom, resp. následne na európskych inštitúciách.

Ústavný súd vo svojom náleze sp. zn. III. ÚS 75/01 v tejto súvislosti okrem iného uviedol, že súčasťou obsahu práva podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR je, aby orgány majúce povinnosť spolupôsobiť pri uchádzaní sa o funkciu si tieto povinnosti plnili. Ak tieto orgány porušia svoje povinnosti a tak sťažia, uľahčia alebo neumožnia uchádzanie sa o funkciu, tak tým porušujú jeho právo podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR.

Toto sa týka napr. aj MV SR v trestno-právnej rovine, pretože MV SR je nečinné v uvedenej veci a voči nikomu nevyvodilo žiadnu trestno-právnu zodpovednosť. Štátny orgán (a to aj štátni úradníci) sú povinní konať iba na základe Ústavy SR a podľa zákonov SR. Voľba prezidenta je vec verejná a všetky štátne orgány majú povinnosť bdieť nad dodržiavaním Ústavy a zákonov SR.

V iných nálezoch Ústavný súd konštatoval (II. ÚS 9/00, III. ÚS 23/00), že objektivitu konania o ochrane alebo rozhodovania o uplatnení základného práva občana treba považovať za neoddeliteľnú súčasť každého z tých základných práv alebo slobôd, k ochrane alebo k rozhodovaniu o uplatnení ktorých dochádza v konaniach pred rôznymi orgánmi (...).»

Na potvrdenie nezákonnosti postupu kandidátov na funkciu prezidenta vo vyššie uvedenom kontexte sťažovateľ uviedol konkrétne články v denníkoch (Sme, Nový deň, Národná obroda, Pravda) a pripojil prepisy televíznych publicistických relácií (z STV 1, MARKÍZY a TA3).

Podľa sťažovateľa k porušeniu „jeho práva na rovnosť podmienok v prístupe k voleným a iným verejným funkciám podľa článku 30 ods. 4 Ústavy SR“ došlo na základe týchto skutočností:

«Tým, že začali kandidáti E. K., L. R. a F. M. de facto svoju kampaň v nedovolenom časovom predstihu pred zákonom povolenou lehotou 15 dní, tým vytvorili pre seba iné – lepšie štartovacie podmienky ako ich má sťažovateľ ako kandidát, ktorý sa pripravuje na kampaň až v zákonnej lehote. Navyiac, sťažovateľ nemôže navštíviť študentov vysokých a stredných škôl a prezentovať im svoje názory, pretože nie je zároveň ústavným činiteľom, nemá zákonnú možnosť navštíviť v rámci tzv. pracovných výjazdov početné a rôzne regióny SR, ako to robí už mnohé mesiace kandidát pán E. K., ako ústavný činiteľ a ako minister

zahraničných vecí SR, ktorý toto po dobu mnohých rokov vo funkcii predtým nikdy nerobil – tým sa tiež vážne poškodzuje politické právo sťažovateľa na rovnaké podmienky v prístupe k volenej funkcii prezidenta SR. Tento postup výrazne zvyhodňuje protikandidátov E. K., L. R. a F. M., ktorí svoju funkciu ústavných činiteľov resp. župana využívajú pre svoju kandidatúru. Najmarkantnejším prípadom nezákonnosti postupu je evidentne kandidát E. K., ktorý začal svoju nezákonnú kampaň už takmer pred rokom, v dôsledku čoho sú aj jeho preferencie najvyššie a na ich základe dochádza k nerovnakému – pre neho preferovanému a voči sťažovateľovi diskriminačnému – prístupu do hromadných informačných prostriedkov SR.

Ústavné právo sťažovateľa na rovnosť podmienok v prístupe k volenej funkcii prezidenta SR je porušované kandidátmi E. K., L. R. a F. M. aj vo vzťahu k odseku (9) § 15 zákona č. 46/1999 Z. z., ktorý stanovuje spôsob správania sa hromadných informačných prostriedkov v čase pred vlastnou kampaňou pred voľbou prezidenta. Tento odsek síce umožňuje vysielanie spravodajských a publicistických relácií v čase mimo kampane, teda aj možnosť prezentácie názorov kandidátov v takýchto reláciách, ale záverečná veta tohto odseku jasne stanovuje, že „Prevádzkovatelia vysielania sú povinní zabezpečiť, aby spravodajské a publicistické relácie boli vyvážené a nestranné“.

Namietame nezákonnosť postupu vyššie uvedených kandidátov a osobami ich kandidatúru podporujúcimi v nezákonnej prebiehajúcej predvolebnej kampani, pretože do uvedených spravodajských a publicistických relácií umožnili svojim konaním prístup opakovane a mnohokrát – najmä pána E. K., zatiaľ čo sťažovateľ ako kandidát nedostáva takúto možnosť vôbec. Typickými príkladmi sú relácie v TV Markíza „Na telo“, „Sito“, spravodajské a analytické relácie TA3, programy STV (O 5 minút 12), zábavný program „Dereš“ a články v mnohých denníkoch a časopisoch.

Príslušné štátne orgány, ktoré sú zodpovedné v uvedenej súvislosti dohliadať nad dodržiavaním Ústavy a zákonov zo strany hromadných informačných prostriedkov sú taktiež nečinné.

Dňa 26. 02. 2004 dostal kandidát E. K. a kandidát V. M. možnosť vystúpiť vo vysoko sledovanej publicistickej relácii SITO v televíznej stanici MARKÍZA. Zákon toto pripúšťa a právo sťažovateľa na rovnosť podmienok by nebolo porušené, keby dostal rovnakú možnosť ako títo dvaja kandidáti a menovite kandidát E. K., alebo ak by súčasťou ich

diskusie v uvedenom programe nebola prezidentská kampaň. Ale práve preto, že jedným z bodov programu bola prezidentská kampaň a títo kandidáti dostali možnosť prezentovať voličom svoje postoje a svoje osobnosti tesne pred voľbou prezidenta SR, aj v tomto prípade bolo ústavné právo sťažovateľa na rovnosť podmienok vážne porušené.

Za závažný fakt pre rozhodnutie Ústavného súdu vo veci našej sťažnosti poukazujeme na to, že kandidát E. K. v uvedenej relácii SITO otvorene povedal aj toto: „... oficiálne kampaň začína 19. marca, to všetci vieme a dovedy, dovedy robím to, čo nie je porušením zákona, podstatne nerobím nič iné, čo ostatní kandidáti, ani tí neporušujú zákon, som presvedčený, nielen moje billboardy vidíte po celom Slovensku, ostatní kandidáti takisto chodia na stretnutia s občanmi, kde sa s nimi rozprávajú, propagujú svoje osoby cez internet, dávajú inzeráty do novín, takže robíme, robíme to všetci a určite to nie je porušením zákona“.

Nezákonnosť predčasne a nezákonne prebiehajúcej predvolebnej kampane a následne aj nezákonnosť volieb prezidenta je podporovaná tým, že zákon č. 46/1999 Z. z. neobsahuje žiadne sankcie pre porušovanie vyššie uvedeného politického práva občanov (článok 30 Ústavy SR). Ale zatiaľ, čo občan SR môže konať, čo nie je zákonom zakázané, tak ústavný činiteľ, akým je minister zahraničných vecí SR pán E. K. musí konať iba na základe ústavy a podľa zákonov SR.

Ústavný súd SR, ktorý je zodpovedný za ústavnosť a zákonnosť voľby prezidenta by nemal dovoliť takéto hrubé a flagrantné porušovanie Ústavy SR, ktoré nemá mať miesto v právnom systéme SR a už vôbec nemôže umožniť zvolenie takej osoby do funkcie hlavy štátu, menovite E. K., ktorý je si vedomý, že využíva nedostatky v legislatíve SR a ich prostredníctvom on alebo osoby, ktoré konajú v prospech jeho zvolenia sa bezostyšne zviditeľňuje a ovplyvňuje tak verejnú mienku vo svoj prospech a na „ujmu“ kandidatúry sťažovateľa. Ak sa tomuto nezákonnému konaniu ponechá voľný priestor nakoniec sa kandidát E. K. „prepracuje“ do funkcie hlavy štátu cestou závažného porušovania Ústavy SR. To poškodí dobré meno SR.

Je to však postup nemorálny, neetický, nečestný a Ústavný súd SR má povinnosť dohliadať nad ústavnosťou a zákonnosťou volieb prezidenta nielen v súlade s literou, ale aj v súlade s duchom odseku (9) článku 101 a odseku (2) článku 129 Ústavy SR.

Sme presvedčení o tom, že sa treba veľmi vážne zamyslieť nad tým, či kandidát na funkciu prezidenta, ktorý vedome porušuje striktný a jasne formulovaný zákaz uvedený v zákone (§ 15 ods. 2) by bol dobrým prezidentom Slovenskej republiky a tiež to, ako to bude vnímať demokratický svet a vyspelé demokratické štáty v EÚ a v NATO, členmi ktorých sa staneme v najbližšom období.

Nezákonnosť postupu prezidentských kandidátov E. K., L. R. a F. M. chceme dokumentovať aj na domácej a zahraničnej verejnosti známom rozpore medzi tým, čo stanovuje § 16 zákona č. 46/1999 Z. z. „Prípustná výška výdavkov kandidátov na propagáciu“ a reálnou skutočnosťou vynaložených prostriedkov zo strany E. K. a osobami ho podporujúcimi. Uvedený § 16 stanovuje, že kandidát na funkciu prezidenta môže na svoju propagáciu počas kampane pred voľbou vynaložiť najviac celkovo 4 milióny Sk vrátane dane z pridanej hodnoty.

Tento § 16 je však zjavne porušovaný zo strany týchto kandidátov – v tejto súvislosti najmä pánov E. K. a L. R. – a osobami ich kandidatúru podporujúcimi, čo poškodzuje právo sťažovateľa na rovnosť podmienok podľa článku 30 Ústavy SR.

Títo kandidáti uskutočňujú svoju reklamu už celé mesiace pred voľbou prezidenta SR a za náklady, ktoré mnohonásobne preyšujú povolenú sumu 4 mil. Sk, čoho svedkom je celá slovenská verejnosť – napr. billboardy kandidáta E. K. už k dnešnému dňu dosahujú podľa niektorých odhadov (vid' prehlásenie V. M. v relácii SITO dňa 26. 02. 2004) čiastku cez 10 mil. Sk, k tomu je možné pripočítať náklady na 83 stránkovú reklamnú brožúru distribuovanú v rozpore so zákonom a ústavným princípom už od druhej polovice roku 2003, visačky na kľučky distribuované pred Novým rokom 2004 atď., atď.

Nakoniec chceme dokumentovať porušenie ústavou garantovanej rovnosti podmienok sťažovateľa v prístupe k voleným funkciám aj vo vzťahu k § 53 zákona č. 46/1999 Z. z. „Nároky kandidátov“.

Toto ustanovenie dáva právo kandidátovi na funkciu prezidenta čerpať neplatené voľno v rozsahu 40 pracovných dní na zabezpečenie prípravy a priebehu kampane. Je na mieste otázka – kde je ústavou zaručená rovnosť podmienok v prístupe k voleným funkciám, keď sťažovateľ, ako zaregistrovaný kandidát na funkciu prezidenta nemá inú možnosť len čerpať 40 dní neplateného voľna a iný kandidát pán E. K. má možnosť si ponechať svoj plný funkčný plat ministra zahraničných vecí SR a využívať celý rad ďalších výhod z titulu svojej

funkcie – služobné autá, služobných vodičov, sekretariát ministra a ďalší aparát ministerstva vrátane služieb hovorcovi MZV SR na realizáciu svojej kandidatúry pred a počas kampane pred voľbou prezidenta? Podobne kandidát L. R. čerpá svoj plat župana a pán poslanec NR SR F. M. plat poslanca NR SR (...).»

II.

1. Ústavný súd ako nezávislý orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa ods. 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky (...).

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

2. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

3.1 Ústava osobitne upravuje konanie pred ústavným súdom, v ktorom sa fyzická osoba alebo právnická osoba môže domáhať ústavnej ochrany vo veci porušenia základných práv a slobôd (čl. 127 ústavy), a osobitne upravuje konanie vo volebných veciach vrátane konania o ústavnosti alebo zákonnosti volieb prezidenta (čl. 101 ods. 9 a čl. 129 ods. 2 ústavy).

3.2 Zákon o ústavnom súde upravuje v tretej časti označenej ako „Konanie pred ústavným súdom“ niekoľko typov konaní pred ústavným súdom. Konanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy je upravené v jej druhej hlave v šiestom oddiele, *in concreto* v ustanoveniach § 49 až 56, a konanie vo volebných veciach podľa čl. 129 ústavy je upravené v siedmom oddiele tejto hlavy v ustanoveniach § 59 až 63d, pričom z nich § 63a až 63d sa výlučne vzťahujú na konanie o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta. Nebolo možné preto tvrdeniu sťažovateľa, že „Druhá hlava zákona č. 38/1993 Z. z. však nemá osobitné ustanovenie o konaní vo veci ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta“, pripísať ten význam, ktorý mu v sťažnosti pripísal sťažovateľ.

3.3 Každé z týchto osobitných konaní pred ústavným súdom (odhliadnuc od iných odlišností) má iný predmet ochrany pred porušením ústavy, ktorému zodpovedá aj iný predmet rozhodovania ústavného súdu. Kým podľa čl. 127 ústavy predmetom ochrany ústavného súdu sú len základné práva alebo slobody fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo ich ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, podľa čl. 129 ods. 2 ústavy (v spojení aj s § 63a ods. 1 zákona o ústavnom súde) môžu byť predmetom takejto ochrany len ústavnosť alebo zákonnosť voľby prezidenta.

Odlišnému predmetu ochrany musí zodpovedať aj odlišný predmet návrhu (žiadosti) navrhovateľa (sťažovateľa) na rozhodnutie ústavného súdu (tzv. petit). Kým v konaní o sťažnostiach sťažovateľ musí tvrdiť, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jeho základné práva alebo slobody [pozri § 49 a § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde], navrhovateľ v konaní vo veciach voľby prezidenta musí v návrhu na začatie konania uviesť „návrh na rozhodnutie vo veci podľa § 63a“ [pozri § 63b ods. 1 písm. e) zákona o ústavnom súde], t. j. musí v petite navrhovať „neústavnosť alebo nezákonnosť voľby prezidenta Slovenskej republiky“.

Inými slovami, tzv. petit návrhu na začatie konania (sťažnosti) určuje nielen to, čo má ústavný súd skúmať a o čom má na základe podanej sťažnosti rozhodovať, ale aj konanie, v ktorom má požadovanú ochranu proti porušeniu ústavy poskytnúť. Je pritom bezvýznamné, či sťažovateľ (navrhovateľ) správne označil článok ústavy, podľa ktorého sa ústavnej ochrany domáha, alebo ho vôbec neoznačil, ak je jeho návrh na rozhodnutie ústavného súdu z hľadiska prejavu vôle inak bezchybný. Takto vykonaná voľba predmetu rozhodovania ústavného súdu nie je nedostatkom návrhu na začatie konania. Ústavný súd je preto takýmto návrhom na začatie konania viazaný (mutatis mutandis II. ÚS 20/00, I. ÚS 26/00, I. ÚS 178/03, I. ÚS 46/04).

4. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ síce označil sťažnosť ako „sťažnosť podľa čl. 127 a čl. 129 ods. 2 ústavy“, t. j. označil aj článok ústavy, ktorý sa týka rozhodovania o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, a v odôvodnení sťažnosti argumentuje aj „nezákonnosťou volieb prezidenta“, resp. povinnosťou ústavného súdu

„dohliadať nad ústavnosťou a zákonnosťou volieb prezidenta“, jeho návrh (žiadosť) na rozhodnutie ústavného súdu (petit) je však jednoznačne formulovaný ako návrh (sťažnosť) na poskytnutie ochrany jeho „základnému právu na prístup k volenej a verejnej funkcii za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy“ (pozri bod 1.3 časti I uznesenia), teda výlučne na poskytnutie ochrany ústavného súdu podľa čl. 127 ústavy. Na tomto konštatovaní nič nemôže zmeniť to, že toto základné právo podľa sťažovateľa malo byť v sťažnosti uvedeným postupom „porušené“ v súvislosti s voľbou prezidenta Slovenskej republiky „vo voľbách v roku 2004“.

Inými slovami, vzhľadom na to, že sťažovateľ je kvalifikovane zastúpený advokátom a že výslovne žiadal rozhodnúť len o porušení označeného základného práva, ústavný súd mohol kvalifikovať jeho sťažnosť len ako sťažnosť podanú podľa čl. 127 ústavy a podľa tohto ustanovenia rozhodovať o jej prijatí na ďalšie konanie v zmysle jeho návrhu na rozhodnutie, teda vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis uznesenie o prijatí č. k. I. ÚS 36/02-17 z 10. apríla 2002).

5.1 Sťažnosť podľa čl. 127 ústavy je garanciou ochrany základných práv a slobôd pred ich porušovaním verejnou mocou, a nie pred ich porušovaním fyzickými osobami alebo právnickými osobami, ktoré verejnú moc nevykonávajú (mutatis mutandis I. ÚS 103/03).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva podľa označených článkov ústavy v sťažnosti uvedeným postupom označených kandidátov na funkciu prezidenta a ministerstva (pozri bod 1.2 časti I uznesenia).

5.2 Pokiaľ ide o kandidátov na funkciu prezidenta, je jeho sťažnosť nezlučiteľná *ratione personae* s čl. 127 ústavy, pretože bola podaná proti fyzickým osobám. Tým, že sťažovateľ u každého kandidáta na funkciu prezidenta uviedol aj ich súčasnú funkciu (minister zahraničných vecí Slovenskej republiky, predseda Bratislavského samosprávneho kraja a poslanec Národnej rady Slovenskej republiky), ich charakteristika ako „fyzických osôb“ sa nezmenila. V tejto súvislosti je rozhodujúcim to, že kandidátom na funkciu

prezidenta Slovenskej republiky môže byť len „občan“ (§ 103 ods. 1 ústavy), t. j. fyzická osoba (por. napr. § 7 a § 18 Občianskeho zákonníka).

Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti (proti označeným kandidátom na funkciu prezidenta) odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

5.3 Sťažovateľ ministerstvu vyčítal porušenie označeného základného práva tým, že *„je nečinné v uvedenej veci a voči nikomu nevyvodilo žiadnu trestno-právnu zodpovednosť“*, s poukazom najmä na to, že *„Voľba prezidenta je vec verejná a všetky štátne orgány majú povinnosť bdieť nad dodržiavaním Ústavy a zákonov SR“*.

Ústavný súd konštatuje, že zákon č. 46/1999 Z. z. o spôsobe voľby prezidenta Slovenskej republiky, o ľudovom hlasovaní o jeho odvolaní a o doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 46/1999 Z. z.“) upravuje ministerstvu určité povinnosti týkajúce sa predovšetkým organizačnej a technickej prípravy voľby alebo inej pomoci pri plnení úloh ustanoveným volebným orgánom (pozri napr. § 7 ods. 4 zákona), zo žiadneho ustanovenia tohto zákona však nevyplýva povinnosť vyvodzovať „trestno-právnu zodpovednosť“, tak ako to tvrdil v sťažnosti sťažovateľ.

Ústavný súd konštatuje, že v obsahu predmetnej sťažnosti sťažovateľa, ktorý bol kvalifikovane zastúpený, nie sú uvedené žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by umožnili ústavnému súdu posúdiť vzťah tvrdenej „nečinnosti ministerstva“ k namietanému porušeniu označeného základného práva podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy. Ani citácia judikatúry ústavného súdu bez akýchkoľvek náznakov o jej súvislosti so skutkovým stavom uvedeným v sťažnosti alebo o jej aplikácii na prípad sťažovateľa neumožňuje zistiť ústavne relevantnú (priamu) súvislosť medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa a napadnutým „postupom“ ministerstva.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom

orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej (mutatis mutandis rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Z týchto dôvodov bolo potrebné v tejto časti (proti ministerstvu) predmetnú sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

6. Vzhľadom na uvedené neprichádzalo do úvahy, aby ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodoval o návrhu sťažovateľa na vydanie „predbežného opatrenia“, pretože takéto rozhodnutie môže prichádzať do úvahy len po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 29/03, I. ÚS 233/03).

7. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2004